

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
W SPRAWIE OŚRODKÓW KURATORSKICH**

z dnia 23 listopada 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2449)

Na podstawie art. 173 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. poz. 1700) zarządza się, co następuje:

§ 1 Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy sposób funkcjonowania i organizacji ośrodków kuratorskich;
- 2) tryb sprawowania nadzoru nad ośrodkami kuratorskimi oraz sposób dokumentowania tego nadzoru;
- 3) wzór aktu utworzenia i zniesienia ośrodka kuratorskiego.

§ 2 Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) dyrektorze sądu - rozumie się przez to dyrektora sądu, przy którym działa ośrodek kuratorski;
- 2) kierowniku ośrodka - rozumie się przez to kierownika ośrodka kuratorskiego;
- 3) kuratorze okręgowym - rozumie się przez to kuratora okręgowego właściwego ze względu na sąd, przy którym działa ośrodek kuratorski;
- 4) kwocie bazowej - rozumie się przez to kwotę bazową ustaloną dla zawodowych kuratorów sądowych, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa;
- 5) nieletnim - rozumie się przez to nieletniego skierowanego do ośrodka kuratorskiego na podstawie orzeczenia sądu;
- 6) ośrodka - rozumie się przez to ośrodek kuratorski;
- 7) prezesie sądu okręgowego - rozumie się przez to prezesa sądu okręgowego, w którego okręgu działa ośrodek kuratorski;
- 8) prezesie sądu rejonowego - rozumie się przez to prezesa sądu rejonowego, przy którym działa ośrodek kuratorski;
- 9) ustawie - rozumie się przez to ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich;
- 10) wychowawcy - rozumie się przez to kuratora sądowego oraz inne osoby realizujące zadania w ośrodku kuratorskim.

§ 3

1. Wzór aktu utworzenia ośrodka jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.
2. Wzór aktu zniesienia ośrodka jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 4 Ośrodek jest wyposażony w sprzęt niezbędny do prawidłowego funkcjonowania ośrodka oraz ma zaplecze socjalne, w szczególności kuchnię, łazienkę i toaletę.

§ 5

1. Ze środków przeznaczonych na funkcjonowanie ośrodków pokrywane są w szczególności koszty:
 - 1) prowadzenia działalności wychowawczej;
 - 2) ubezpieczenia nieletnich i kadry ośrodka;
 - 3) dożywiania nieletnich;
 - 4) utrzymania i wyposażenia ośrodka w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć, w szczególności w sprzęt komputerowy i audiowizualny, oraz zapewnienia dostępu do sieci teleinformatycznej;
 - 5) wynagrodzeń społecznych kuratorów sądowych oraz innych pracowników ośrodka, w tym obsługi sprzątającej ośrodek;
 - 6) prowadzenia zajęć wychowawczych, korekcyjno #edukacyjnych, psychoedukacyjnych, socjoterapeutycznych;
 - 7) uczestnictwa nieletnich w wydarzeniach kulturalnych i sportowych, organizowanych także poza ośrodkiem, w tym zwłaszcza wycieczek, półkolonii letnich i zimowych.
2. Po zatwierdzeniu przez prezesa sądu rejonowego rocznego planu finansowego ośrodka dyrektor sądu informuje kierownika ośrodka kuratorskiego oraz kuratora okręgowego o wysokości środków zabezpieczonych w planie finansowym sądu na funkcjonowanie ośrodka w danym roku kalendarzowym.

3. Kierownik ośrodka, w porozumieniu z dyrektorem sądu, ustala sposób i terminy dostawy artykułów potrzebnych do prowadzenia bieżącej działalności w ośrodku i jego funkcjonowania, w tym zwłaszcza artykułów żywnościowych, środków czystości, materiałów dydaktycznych i biurowych.

4. Kierownik ośrodka określa rodzaj i liczbę artykułów niezbędnych do prowadzenia działalności w ośrodku oraz jego należytego funkcjonowania w ramach limitu zabezpieczonych środków finansowych na dany rok kalendarzowy. Na wniosek kierownika ośrodka kuratorskiego lub kuratora okręgowego dyrektor sądu przedstawia informacje o wykorzystaniu przyznanego limitu wydatków na funkcjonowanie ośrodka.

§ 6

1. Działalność wychowawcza, resocjalizacyjna, terapeutyczna, profilaktyczna i kontrolna w ośrodku jest prowadzona przez:

- 1) przeciwdziałanie rozwojowi demoralizacji nieletnich;
- 2) przeciwdziałanie przyczynom przestępczości;
- 3) przeciwdziałanie uzależnieniom nieletnich;
- 4) eliminowanie zaniedbań wychowawczych;
- 5) wdrażanie do przestrzegania norm społecznych;
- 6) wdrażanie do przestrzegania norm prawnych;
- 7) kształtowanie postaw i umiejętności społecznych;
- 8) naukę samodzielnego radzenia sobie z trudnościami życiowymi;
- 9) kształtowanie poczucia odpowiedzialności i opiekuńczości;
- 10) rozwijanie zainteresowań, uzdolnień i kreatywności;
- 11) pomoc i wsparcie w trudnych sytuacjach życiowych;
- 12) rozwiązywanie problemów emocjonalnych;
- 13) wyrabianie właściwych nawyków spędzania czasu wolnego;
- 14) współpracę ze środowiskiem rodzinnym i lokalnym.

2. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, w ośrodku organizuje się z nieletnimi zajęcia z wykorzystaniem metody pracy indywidualnej, grupowej i środowiskowej.

3. Praca z nieletnimi polega w szczególności na:

- 1) prowadzeniu zajęć psychoedukacyjnych;
- 2) prowadzeniu zajęć socjoterapeutycznych;
- 3) prowadzeniu zajęć korekcyjno #edukacyjnych;
- 4) organizowaniu im czasu wolnego, zajęć rekreacyjno #sportowych;
- 5) pomocy w nauce własnej.

4. Podczas zajęć nieletnim przysługuje dożywianie. Prezes sądu rejonowego ustala dzienną stawkę na dożywianie nieletniego w wysokości od 4 do 5 promili kwoty bazowej.

5. W godzinach pracy ośrodka obecnych jest nie mniej niż dwóch wychowawców. Liczba nieletnich w grupie prowadzonej przez jednego wychowawcę nie może przekraczać 10 nieletnich.

6. Zajęcia z nieletnimi mogą być realizowane także poza ośrodkiem.

7. W czasie zajęć odbywających się poza ośrodkiem nieletni muszą pozostawać pod opieką co najmniej dwóch wychowawców.

8. W przypadku zajęć odbywających się poza ośrodkiem połączonych z noclegiem jeden wychowawca może opiekować się nie więcej niż pięciorgiem nieletnich.

9. W ośrodku organizuje się spotkania rodziców lub opiekunów nieletnich z wychowawcami.

§ 7

1. Ośrodek jest czynny w ciągu całego roku kalendarzowego, w czasie nie krótszym niż 20 godzin zegarowych tygodniowo.

2. Prezes sądu rejonowego może zawiesić prowadzenie zajęć w ośrodku na okres nieprzekraczający łącznie trzech miesięcy w roku kalendarzowym.

§ 8 Kierownik ośrodka podejmuje działania niezbędne do prawidłowego funkcjonowania ośrodka, takie jak:

- 1) sporządzanie i przedstawianie prezesowi sądu rejonowego do zatwierdzenia:
 - a) rocznych planów pracy ośrodka - do dnia 15 stycznia każdego roku,
 - b) sprawozdań z rocznej działalności ośrodka - do dnia 31 stycznia każdego roku za rok poprzedni,
 - c) rocznych planów finansowych w zakresie działalności ośrodka - do dnia 1 marca każdego roku na rok następny,
 - d) harmonogramu pracy ośrodka;
- 2) prowadzenie zajęć wychowawczych z nieletnimi w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny zegarowe tygodniowo.

§ 9 Wartość nagrody, o której mowa w art. 169 pkt 1 ustawy, nie może przekroczyć 30 stawek dziennych, o których mowa w § 6 ust. 4.

§ 10 Wychowawca prowadzi zajęcia z nieletnimi w wymiarze:

- 1) 8 godzin zegarowych tygodniowo zgodnie z rocznym planem pracy ośrodka - jeżeli wychowawcą jest zawodowy kurator sądowy;
- 2) określonym w umowie z dyrektorem sądu - jeżeli wychowawcą nie jest zawodowy kurator sądowy.

§ 11 Sprawozdanie, o którym mowa w art. 163 ustawy, zawiera informacje o:

- 1) frekwencji nieletniego w ośrodku kuratorskim;
- 2) aktywności nieletniego podczas zajęć;
- 3) przestrzeganiu przez nieletniego regulaminu i zasad obowiązujących w ośrodku;
- 4) postawach nieletniego wobec innych nieletnich, dorosłych i obowiązków szkolnych;
- 5) działaniach podejmowanych wobec nieletniego i ich efektach;
- 6) współpracy rodziców lub opiekuna nieletniego z pracownikami ośrodka;
- 7) wnioskach dotyczących dalszych działań wychowawczych wobec nieletniego.

§ 12 Funkcjonowanie ośrodka jest dokumentowane w:

- 1) dzienniku zajęć ośrodka, którego wzór jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 2) rocznym planie pracy ośrodka, którego wzór jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia;
- 3) arkusza spostrzeżeń o nieletnim, którego wzór jest określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia;
- 4) dokumentacji pracy z nieletnim.

§ 13

1. Z wykonania czynności nadzorczych, o których mowa w art. 172 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy, w terminie 14 dni od ich zakończenia sporządza się sprawozdanie.

2. Sprawozdanie zawiera dane dotyczące zakresu czynności wizytacji lub lustracji, omówienie przebiegu czynności oraz zwięźle ustalenie ich wyników wraz z zaleceniami powizytacyjnymi lub polustracyjnymi, zmierzającymi do usunięcia stwierdzonych uchybień i zapobieżenia ich powstawaniu.

§ 14

1. Sprawozdanie z przebiegu czynności nadzorczych sporządzone przez prezesa sądu rejonowego lub kuratora okręgowego przesyła się prezesowi sądu okręgowego do akceptacji oraz kierownikowi ośrodka.

2. Kierownik ośrodka w terminie 7 dni od dnia doręczenia sprawozdania może zgłosić do prezesa sądu okręgowego uwagi do wyników wykonanych czynności nadzorczych.

3. Prezes sądu okręgowego może w terminie 14 dni od dnia doręczenia sprawozdania zwrócić się z żądaniem uzupełnienia sprawozdania we wskazanym przez siebie zakresie i terminie.

4. Prezes sądu rejonowego lub kurator okręgowy w terminie 7 dni od dnia doręczenia uwag, o których mowa w ust. 2, zawiadamia prezesa sądu okręgowego o sposobie ich załatwienia.

5. Prezes sądu okręgowego zaakceptowane sprawozdanie doręcza:

- 1) właściwemu kierownikowi ośrodka;
- 2) właściwemu prezesowi sądu rejonowego;
- 3) kuratorowi okręgowemu;
- 4) Ministrowi Sprawiedliwości.

6. Minister Sprawiedliwości w terminie 30 dni od dnia doręczenia sprawozdania, o którym mowa w ust. 5, może zwrócić się z żądaniem uzupełnienia sprawozdania we wskazanym przez siebie zakresie i terminie lub podjąć inne czynności zmierzające do usunięcia stwierdzonych uchybień.

§ 15 Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.¹⁾

Załącznik 1. Akt utworzenia ośrodka kuratorskiego (wzór).

(patrz oryginał)

Załącznik 2. Akt zniesienia ośrodka kuratorskiego (wzór).

(patrz oryginał)

Załącznik 3. Dziennik zajęć ośrodka kuratorskiego (wzór).

(patrz oryginał)

Załącznik 4. Roczny plan pracy ośrodka kuratorskiego z rozbiciem na poszczególne miesiące (wzór).

(patrz oryginał)

Załącznik 5. Arkusz spostrzeżeń o nieletnim (wzór).

(patrz oryginał)

¹⁾Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 października 2001 r. w sprawie ośrodków kuratorskich (Dz. U. poz. 1294), które utraciło moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700).